Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

19. jaanuar 2012 *

„Apellatsioonkaebus — Ühenduse kaubamärk — Määrus (EÜ) nr 40/94 — Artikkel 58 — Määrus (EÜ) nr 2868/95 — Eeskirjad 49 ja 50 — Sõnamärk R10 — Vastulause — Loovutamine — Kaebuse vastuvõetavus — Mõiste „isik, kellel on kaebuse esitamise õigus” — Ühtlustamisameti suuniste kohaldatavus”

Kohtuasjas C-53/11 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 3. veebruaril 2011 esitatud apellatsioonkaebus,

Siseturu Ühtlustamise Amet (kaubamärgid ja tööstusdisainilahendused), esindaja: J. Crespo Carrillo,

apellant,

teised menetlusosalised:

Nike International Ltd, asukoht Beaverton (Ameerika Ühendriigid), esindaja: *abogado* M. de Justo Bailey,

hageja esimeses kohtuastmes,

Aurelio Muñoz Molina, elukoht Petrer (Hispaania),

menetlusse astuja esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja esimees J. N. Cunha Rodrigues, kohtunikud U. Lõhmus (ettekandja), A. Rosas, A. Ó Caoimh ja A. Arabadjiev,

kohtujurist: N. Jääskinen,

kohtusekretär: vanemametnik M. Ferreira,

arvestades kirjalikus menetluses ja 17. novembri 2011. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: hispaania.

otsuse

1 Apellatsioonkaebuses palub Siseturu Ühtlustamise Amet (kaubamärgid ja tööstusdisainilahendused) (edaspidi „ühtlustamisamet") tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 24. novembri 2010. aasta otsuse kohtuasjas T-137/09: Nike International *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet - Muñoz Molina (R10) (EKL 2010, lk II-5433, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus"), millega Üldkohus rahuldas Nike International Ltd (edaspidi „Nike") hagi, milles paluti tühistada ühtlustamisameti esimese apellatsioonikoja 21. jaanuari 2009. aasta otsus (asi R 551/2008-1, edaspidi „vaidlusalune otsus"), millega tunnistati vastuvõetamatuks vastulause, mille Nike esitas registreerimata siseriikliku tähise „R10" alusel sama tähise ühenduse kaubamärgina registreerimisele Aurelio Muñoz Molina poolt.

Õiguslik raamistik

Määrus (EÜ) nr 40/94

2 Nõukogu 20. detsembri 1993. aasta määrus (EÜ) nr 40/94 ühenduse kaubamärgi kohta (EÜT 1994, L 11, lk 1; ELT eriväljaanne 17/01, lk 146) tunnistati kehtetuks ja asendati nõukogu 26. veebruari 2009. aasta määrusega (EÜ) nr 207/2009 ühenduse kaubamärgi kohta (ELT L 78, lk 1), mis jõustus 13. aprillil 2009. Arvestades kuupäeva, mil esitati vastulause, mille tulemusel tehti vaidlusalune otsus, jääb käesoleva vaidluse suhtes siiski kohaldatavaks määrus nr 40/94 nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrusega (EÜ) nr 1891/2006 (ELT L 386, lk 14) muudetud versioonis (edaspidi „määrus nr 40/94").

3 Määruse nr 40/94 artikli 57 lõikes 1, mis käsitleb otsuseid, mille peale võib kaevata, on ette nähtud:

„Kaebuse võib esitada kontrollijate, vastulausete osakonna, kaubamärkide haldus- ja õigusosakonna ning tühistamisosakonna otsuste peale. Kaebuse esitamine peatab otsuse täitmise."

4 Määruse artiklis 58 „Isikud, kellel on kaebuse esitamise ja kaebuse menetlemises osalemise õigus" on sätestatud:

„Kaebuse võib esitada menetluspool, kelle kahjuks otsus tehti. Teised menetluspooled on apellatsioonimenetluse seaduslikud pooled."

5 Sama määruse artiklis 59 „Kaebuse esitamise tähtaeg ja vorm" on sätestatud:

„Teade kaebuse esitamise kohta tuleb ametile esitada kirjalikult kahe kuu jooksul alates otsuse teatavaks tegemisest, mille peale kaevatakse. Teadet ei loeta esitatuks enne, kui on tasutud lõiv kaebuse esitamise eest. Nelja kuu jooksul alates otsuse teatavaks tegemisest tuleb esitada kirjalik selgitus edasikaebuse aluste kohta."

6 Määruse artiklis 73 „Otsuste põhjendav osa" on ette nähtud:

„Ameti otsustes märgitakse põhjused, millel need rajanevad. Otsuste aluseks võivad olla üksnes põhjused või tõendid, mille kohta huvitatud isikutel on olnud võimalik esitada oma seisukoht."

7 Määruse nr 40/94 artiklis 74 „Faktide kontrollimine ameti omal algatusel" on sätestatud:

„1. Asju menetledes kontrollib amet fakte omal algatusel; registreerimisest keeldumise suhteliste põhjustega seotud menetlustes piirdub amet siiski kontrollimisel osaliste esitatud faktide, tõendite ja väidetega ning esitatud nõudmistega.

2. Amet võib mitte arvesse võtta fakte ja tõendeid, mille asjaomased pooled on esitanud hilinenult."

Määrus (EÜ) nr 2868/95

8 Komisjoni 13. detsembri 1995. aasta määruse (EÜ) nr 2868/95, millega rakendatakse nõukogu määrus nr 40/94 (EÜT L 303, lk 1; ELT eriväljaanne 17/01, lk 189), muudetud komisjoni 29. juuni 2005. aasta määrusega (EÜ) nr 1041/2005 (ELT L 172, lk 4) (edaspidi „määrus nr 2868/95"), eeskirja 31 „Üleandmine" lõigetes 1, 2, 5 ja 6 on sätestatud:

„1. Määruse [nr 40/94] artikli 17 kohase üleandmise registreerimise taotlus sisaldab järgmisi andmeid:

a) ühenduse kaubamärgi registrinumber;

b) uue omaniku andmed eeskirja 1 lõike 1 punkti b kohaselt;

c) kui üleandmine ei hõlma kõiki registreeritud kaupu või teenuseid, siis andmed registreeritud kaupade ja teenuste kohta, mis on üleandmisega seotud;

d) nõuetekohaselt üleandmist tõendavad dokumendid kooskõlas määruse [nr 40/94] artikli 17 lõigetega 2 ja 3.

2. Vajaduse korral võib avaldus sisaldada uue omaniku esindaja nime ja tema tegevuskoha aadressi, mis tuleb esitada eeskirja 1 lõike 1 punkti e kohaselt.

[…]

5. Piisavaks tõendiks lõike 1 punkti d kohase üleandmise kohta on järgmised asjaolud:

a) üleandmise registreerimise taotlusele on alla kirjutanud registreeritud omanik või tema esindaja ja õigusjärglane või tema esindaja või

b) kui taotluse esitab õigusjärglane, lisatakse sellele registreeritud omaniku või tema esindaja allkirjaga avaldus selle kohta, et ta on nõus õigusjärglase registreerimisega, või

c) taotlusele on lisatud eeskirja 83 lõike 1 punktis d sätestatud täidetud üleandmisplank või -dokument, millele on alla kirjutanud registreeritud omanik või tema esindaja ja õigusjärglane või tema esindaja.

6. Kui määruse [nr 40/94] artikli 17 lõigetes 1–4, käesoleva eeskirja lõigetes 1–4 ja muudes kohaldatavates eeskirjades sätestatud üleandmise registreerimise tingimused ei ole täidetud, teavitab amet taotlejat puudustest. Kui puudusi ei ole ameti määratud tähtaja jooksul kõrvaldatud, lükkab amet üleandmise registreerimise taotluse tagasi."

9 Määruse nr 2868/95 X jaotis „Kaebused" algab eeskirjaga 48 „Kaebuse sisu", milles on ette nähtud:

„1. Kaebus sisaldab järgmist:

a) kaebuse esitaja nimi ja aadress eeskirja 1 lõike 1 punkti b kohaselt;

b) kui kaebuse esitaja on määranud endale esindaja, siis esindaja nimi ja tema tegevuskoha aadress eeskirja 1 lõike 1 punkti e kohaselt;

c) märge vaidlustatava otsuse kohta ja selle kohta, millises ulatuses otsuse muutmist või tühistamist nõutakse.

2. Kaebus esitatakse selles keeles, milles toimus menetlus, kus tehti vaidlustatud otsus."

10 Samas jaotises sisalduva eeskirja 49 „Kaebuse tagasilükkamine vastuvõetamatuse tõttu” lõigetes 1 ja 2 on sätestatud:

„1. Kui kaebus ei vasta määruse [nr 40/94] artiklite 57, 58 ja 59 ja eeskirja 48 lõike 1 punkti c ja lõike 2 nõuetele, lükkab apellatsioonikoda selle tagasi kui vastuvõetamatu, kui kõiki puudusi ei kõrvaldata enne määruse [nr 40/94] artiklis 59 määratud tähtaja möödumist.

2. Kui apellatsioonikoda leiab, et kaebus ei vasta määruse [nr 40/94] või käesolevate eeskirjade muudele sätetele, eelkõige eeskirja 48 lõike 1 punktidele a ja b, teatab ta sellest kaebuse esitajale ja teeb talle ettepaneku kõrvaldada täheldatud puudused määratava tähtaja jooksul. Kui puudusi õigeks ajaks ei kõrvaldata, lükkab apellatsioonikoda kaebuse tagasi.”

11 Määruse nr 2868/95 eeskirja 50 „Kaebuste menetlemine” lõikes 1 on sätestatud:

„Kui ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse kaebuse menetlusele *mutatis mutandis* sätteid, mis kehtivad menetluste puhul osakonnas, kelle otsuse peale kaevatakse.

[…]

Kui vaidlustatakse vastulausete osakonna otsus, piirdub apellatsioonikoda kaebuse läbivaatamisel nende faktide ja tõenditega, mis on esitatud vastulausete läbivaatustalituse poolt määruse [nr 40/94] ja käesolevate eeskirjade alusel määratud või täpsustatud tähtaegade jooksul, välja arvatud juhud, kui apellatsioonikoda leiab, et tuleks arvestada määruse [nr 40/94] artikli 74 lõike 2 kohaseid lisa- või täiendavaid fakte ja tõendeid.”

Vaidluse taust

12 Vaidluse aluseks olevad asjaolud on vaidlustatud kohtuotsuse punktides 1–9 esitatud järgmiselt:

„1 Aurelio Muñoz Molina esitas 2. jaanuaril 2006 [ühtlustamisametile] […] ühenduse kaubamärgi registreerimise taotluse.

2 Kaubamärk, mille registreerimist taotleti, on sõnamärk R10.

3 Ühenduse kaubamärgi taotlus avaldati 24. juuli 2006. aasta väljaandes *Bulletin des marques communautaires* nr 30/2006.

4 DL Sports & Marketing Ltda esitas 24. oktoobril 2006 määruse nr 40/94 artikli 42 […] alusel taotletava kaubamärgi registreerimisele vastulause. Vastulause põhines registreerimata kaubamärgil või kaubandustegevuses kasutataval tähisel R10 ja oli suunatud kõikide registreerimistaotlusega hõlmatud kaupade vastu. […]

5 Vastulausete osakond määras 28. novembril 2006 DL Sports & Marketing [Ltda-le] neljakuulise tähtaja 29. märtsini 2007, et viimane saaks eelkõige tõendada väite aluseks oleva varasema õiguse olemasolu ja kehtivust. DL Sports & Marketing [Ltda] palus 29. märtsil 2007 tähtaega pikendada, mida tehti 8. juunil 2007, mil seda tähtaega pikendati 9. augustini 2007. 24. oktoobril 2007 tuvastas vastulausete osakond, et vastulause toetuseks ei ole esitatud ühtegi tõendit.

6 [Nike’i] nõustaja teatas vastulausete osakonnale 31. oktoobri 2007. aasta kirjas, et DL Sports & Marketing [Ltda] loovutas Nike Inc. vahendusel 20. juuni 2007. aasta lepinguga [Nike’ile] mitme kaubamärgi ja tööstusomandiga seotud õigused (edaspidi „loovutamisleping”). [Nike’i] nõustaja väitis, et on varasema õiguse uuelt omanikult saanud korralduse jätkata vastulausemenetlust, ning palus seega luba osaleda selles menetluses esindajana.

7 Vastulausete osakond lükkas vastulause 19. veebruaril 2008 tagasi põhjendusel, et DL Sports & Marketing [Ltda] ei ole määratud tähtaja jooksul tõendanud vastulause toetuseks esitatud varasema õiguse olemasolu (edaspidi „vastulausete osakonna otsus").

8 [Nike] esitas 28. märtsil 2008 ühtlustamisametile kaebuse vastulausete osakonna otsuse peale määruse nr 40/94 artiklite 57–62 […] alusel.

9 Ühtlustamisameti esimene apellatsioonikoda jättis [vaidlusaluse otsusega] kaebuse vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata, kuna [Nike] ei olnud tõendanud, et ta oli vastulausemenetluses pool, mistõttu tal ei olnud õigust esitada kaebust vastulausete osakonna otsuse peale. Apellatsioonikoda leidis, et nimetatud osakonna menetluses ei ole [Nike'i] nõustaja märkinud – tõendamisest rääkimata –, et [Nike'ile] üle läinud kaubamärkide hulgas oli ka vastulause toetuseks esitatud varasem õigus. Apellatsioonikoda täpsustas, et ka apellatsioonikoja menetluses ei suutnud [Nike] tõendada, et ta oli varasema õiguse omanik. Apellatsioonikoja hinnangul näitab loovutamisleping üksnes seda, et [Nike] omandas teatavad ühenduse kaubamärgid, mitte aga tingimata varasema õiguse, millele tuginetakse."

Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

13 Nike esitas 6. aprillil 2009 Üldkohtule hagi, milles ta palus eelkõige tunnistada tema kaebus ühtlustamisameti esimeses apellatsioonikojas vastuvõetavaks.

14 Hagi põhjendamiseks esitas Nike neli väidet.

15 Üldkohus lükkas esimese ja kolmanda väite tagasi ning jättis neljanda väite läbi vaatamata, kuid nõustus teise väitega vaidlusalust otsust puudutavas osas ning seetõttu tühistas kõnealuse otsuse.

16 Teises väites oli Nike seisukohal, et vaidlusalune otsus tehti esiteks tema kaitseõigusi rikkudes, kuna otsus põhineb loovutamislepingu tõlgendusel, mille kohta Nike ei saanud märkusi esitada, ning teiseks rikkudes eelkõige määruse nr 2868/95 eeskirja 31 lõiget 6, kuna Nike'il ei olnud võimalik kõrvaldada varasema õiguse üleandmise tõendamisega seotud puudusi.

17 Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 22–24 ja 26 tõdes Üldkohus, et ühtlustamisameti esimene apellatsioonikoda leidis, et Nike ei ole suutnud tõendada, et varasem õigus, millele tuginetakse, kuulub talle, ning et järelikult ei ole ta tõendanud, et ta on vastulausemenetluse pool, mistõttu ei ole tal õigust vastulausete osakonna otsust edasi kaevata. Samas oli Üldkohus seisukohal, et kuna puudub õigusnorm, mis reguleeriks vastulause toetuseks esitatud varasema siseriikliku õiguse üleandmise tõendamist, lähtuvad ühtlustamisameti menetlusi käsitlevad suunised (edaspidi „ühtlustamisameti suunised") – mida viimane peab üldjuhul järgima – selles osas määruse nr 2868/95 eeskirja 31 lõikest 6. Nii on nende suuniste „C osa: Vastulause[menetlust käsitlevad suunised]" „1. peatüki „[Menetlus]küsimused" punkti E alapunkti VIII alapunktis 1.3.1 ette nähtud, et kui varasema siseriikliku õiguse uus omanik „teavitab [ühtlustamisametit] üleandmisest, kuid ei esita (piisavaid) tõendeid selle üleandmise kohta, tuleb vastulausemenetlus peatada ning anda uuele omanikule kahekuuline tähtaeg üleandmise tõendamiseks"".

18 Üldkohus leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 24, et määruse nr 2868/95 eeskirja 31 lõike 6 – mis käsitleb eelkõige ühenduse kaubamärkide üleandmist – kohaldamist siseriikliku kaubamärgi loovutamisele ei saa taunida, kuna juhul, kui siseriiklikus õiguses ei ole ette nähtud registreeritud kaubamärgi omandi üleandmise registreerimise menetlust, on uurimine, mille käigus kontrollitakse, kas vastulause toetuseks esitatud kaubamärgi üleandmine on tõepoolest toimunud, sisuliselt sama kui see, mille viib läbi ühtlustamisameti pädev talitus ühenduse kaubamärkide üleandmise taotlusi

hinnates. Pealegi, kuigi see menetlus puudutab sõnaselgelt siseriiklikke registreeritud kaubamärke, tuleb seda Üldkohtu hinnangul analoogia alusel kohaldada siseriiklike registreerimata kaubamärkide üleandmisele, kusjuures ühtlustamisameti läbiviidav kontroll on sama liiki.

19 Üldkohus leidis seejärel vaidlustatud kohtuotsuse punktides 25 ja 26, et määruse nr 2868/95 eeskirja 50 lõikes 1 on sätestatud, et kaebemenetlusele kohaldatakse *mutatis mutandis* sätteid, mis kehtivad ühtlustamisameti vastulausete osakonna menetluste puhul, kuid et rikkudes määruse nr 2868/95 eespool viidatud sätteid ja ühtlustamisameti suuniseid, ei andnud ühtlustamisameti esimene apellatsioonikoda Nike'ile võimalust esitada täiendavaid tõendeid selle varasema siseriikliku õiguse üleandmise kohta, millele tuginetakse.

20 Vastuseks ühtlustamisameti argumendile, mille kohaselt Nike palus luba vastulause algse esitaja asemel ühtlustamisameti vastulausete osakonna menetlusse astuda alles pärast vastulausemenetluse lõppu, asus Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 27 seisukohale, et isegi kui seda taotlust ei saaks arvesse võtta või kui selle võiks koguni täiesti kõrvale jätta, ei saa see asjaolu võtta omandajalt õigust esitada kaebus vastulausete osakonna otsuse peale. Vastulause toetuseks esitatud kaubamärgi omanikuna on omandajal nimelt tingimata õigus vaidlustada otsus, millega lõpetatakse vastulausemenetlus, sõltumata sellest, kas ta esitas ühtlustamisameti vastulausete osakonnale menetluses osalemise taotluse ning kas see taotlus oli vastuvõetav. Üldkohus on seisukohal, et kuigi ühtlustamisameti apellatsioonikoda on küll kohustatud veenduma, et omandaja on varasema kaubamärgi omanik, peab ta seda kontrollides järgima kohaldatavaid menetlusnorme, sealhulgas ühtlustamisameti suuniseid.

21 Samamoodi märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 28, et ühtlustamisameti argumendiga, mille kohaselt Nike ei ole esitanud ühtegi tõendit selle kohta, et vastulause toetuseks esitatud varasem õigus on talle loovutatud, ei saa samuti nõustuda, kuna Nike'i etteheitega sooviti just nimelt rõhutada, et ühtlustamisameti apellatsioonikoda oleks pidanud võimaldama Nike'il esitada oma märkused esitatud tõendite tõlgendamise kohta või kõrvaldada kõnealuste tõenditega seotud puudused.

22 Lõpuks lükkas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 29 ja 30 tagasi ühtlustamisameti argumendi, et ühtlustamisameti apellatsioonikoja toime pandud rikkumine ei saa kaasa tuua vaidlusaluse otsuse tühistamist, kuna see rikkumine ei mõjuta otsuse sisu, kuivõrd vastulause oleks tulnud igal juhul tagasi lükata põhjusel, et vastulause algne esitaja jättis tõendamata vastulause toetuseks esitatud varasema õiguse olemasolu. Üldkohus on seisukohal, et otsusel, millega jäetakse kaebus vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata, on vaieldamatult teistsugune sisu kui sisulisel lahendil. Pealegi ei saa Üldkohus otseselt kontrollida vastulausete osakonna otsuse õiguspärasust neid argumente analüüsides, mida ühtlustamisameti esimeses apellatsioonikojas ei käsitletud, selleks et teha kindlaks, kas apellatsioonikojapoolne menetlusnormide rikkumine võis mõjutada vastulause lõplikku tagasilükkamist.

23 Üldkohus täpsustas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 31, et ta nõustub teise väitega, ilma et oleks vaja kontrollida, kas rikuti Nike'i kaitseõigusi, käsitletuna sõltumata määruse nr 2868/95 eespool viidatud sätetest ja ühtlustamisameti suunistest.

Poolte nõuded Euroopa Kohtus

24 Apellatsioonkaebuses palub ühtlustamisamet Euroopa Kohtul:

— tühistada vaidlustatud kohtuotsus;

— teha uus sisuline otsus, millega jäetakse hagi vaidlusaluse otsuse peale rahuldamata, või suunata asi tagasi Üldkohtusse ja

— mõista kohtukulud välja Nike'ilt.

25 Oma vastuses palub Nike Euroopa Kohtul:

— jätta apellatsioonkaebus rahuldamata ja

— mõista kohtukulud välja ühtlustamisametilt.

Apellatsioonkaebus

26 Apellatsioonkaebuse põhjendamiseks esitab ühtlustamisamet kaks väidet, millest esimene puudutab määruse nr 2868/95 eeskirja 49 ja määruse nr 40/94 artikli 58 rikkumist ning teine ühtlustamisameti suuniste ja määruse nr 2868/95 eeskirja 49 lõike 1 rikkumist.

27 Neid kahte väidet on sobilik käsitleda koos.

Poolte argumendid

28 Esimese väite esimeses osas väljendab ühtlustamisamet seisukohta, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta ei kohaldanud kaebemenetlusele määruse nr 2868/95 eeskirja 49 ega määruse nr 40/94 artiklit 58 ehk sätteid, millel vaidlusalune otsus põhineb.

29 Ühtlustamisamet leiab, et Nike pidi tõendama, et ta on ühtlustamisameti esimese apellatsioonikoja menetluse pool, esitades tõendeid selle kohta, et vastulause algne esitaja oli talle loovutanud vastulause aluseks oleva varasema siseriikliku õiguse. Vaidlusaluses otsuses on märgitud, et apellatsioonikojale esitatud dokumendid ei tõendanud, et Nike oli selle õiguse omanik, kuna Nike'i esitatud loovutamisleping tõendas üksnes seda, ta oli omandanud ühenduse kaubamärke, mitte aga just vastulause aluseks oleva registreerimata siseriikliku kaubamärgi.

30 Üldkohus tuvastas vaidlustatud kohtuotsuses ekslikult õiguslünga, mille ta püüdis ületada üksteisele järgnevate analoogiate abil, mille tulemusel eiras ta käesolevas asjas kohaldatavat määruse nr 2868/95 eeskirja 49 lõiget 1 ning kohustas ühtlustamisameti apellatsioonikodasid kohaldama ühtlustamisameti suuniseid ja seega käesoleva juhtumi seisukohast täiesti asjassepuutumatuid sätteid.

31 Vastavalt eeskirja 49 lõikele 1 tuleb määruse nr 40/94 artiklites 57–59 ette nähtud nõuetega seotud puudused kõrvaldada enne määruse artiklis 59 määratud tähtaja möödumist ehk nelja kuu jooksul alates vaidlustatud otsuse teatavaks tegemisest.

32 Arvestades, et sama eeskirja lõike 2 kohaselt määratakse kaebajale võimalike puuduste kõrvaldamiseks tähtaeg üksnes juhul, kui ühtlustamisameti apellatsioonikoda leiab, et kaebus ei vasta määruse nr 40/94 või määruse nr 2868/95 muudele sätetele, eelkõige viimati nimetatud määruse eeskirja 48 lõike 1 punktidele a ja b, on selle määruse eeskirja 49 kohaselt ühtlustamisameti apellatsioonikojal keelatud anda tähtaeg määruse nr 40/94 artikli 58 järgimata jätmisega seotud puuduste kõrvaldamiseks. Võttes arvesse, et Nike ei tõendanud määruse artiklis 59 ette nähtud nelja kuu jooksul, et ta on menetluspool, tunnistati Nike'i kaebus vaidlusaluses otsuses õigesti määruse nr 2868/95 eeskirja 49 lõike 1 alusel koostoimes määruse nr 40/94 artikliga 58 vastuvõetamatuks.

33 Lisaks, kui ühtlustamisameti esimene apellatsioonikoda ei andnud Nike'i kaebuse vastuvõetamatuse kõrvaldamiseks tähtaega, ei rikkunud ta ühtlustamisameti hinnangul Nike'i kaitseõigusi, kuna vastavalt Üldkohtu väljakujunenud praktikale on faktide hindamine üks osa otsustusprotsessist. Õigus olla ära kuulatud laieneb kõikidele faktilistele ja õiguslikele asjaoludele, mis on otsuse aluseks, kuid mitte haldusasutuse võetavale lõplikule seisukohale. Kuna Nike ise esitas kõnealused dokumendid ühtlustamisametile, oli tal võimalik nende asjakohasuse kohta oma arvamust avaldada.

34 Esimese väite teises osas väljendab ühtlustamisamet arvamust, et Üldkohus rikkus kohustust vaidlustatud kohtuotsust põhjendada, kuna ta ei võtnud seisukohta määruse nr 40/94 artikli 58 ja määruse nr 2868/95 eeskirja 49 lõike 1 kaebemenetlusele kohaldatavuse suhtes.

35 Nike leiab esimese väite kohta, et Üldkohus tühistas vaidlusaluse otsuse õigustatult, kuna ühtlustamisameti esimene apellatsioonikoda rikkus määruse nr 2868/95 eeskirja 50 ja määruse nr 40/94 artiklit 73, kui ta keeldus andmast Nike'ile võimalust esitada täiendavaid tõendeid selle kohta, et vastulause toetuseks esitatud varasem õigus on talle loovutatud. Nimelt ei või artikli 73 kohaselt ühtlustamisameti otsuse aluseks olla põhjused, mille kohta pooltel ei ole olnud võimalik oma seisukohta esitada, mis kuulub selle minimaalse õiguskindluse piiridesse, mida pooltel on õigus haldusasutustelt oodata. Määruse nr 40/94 artikliga 58 ei saa sellest põhimõttest erandi tegemist põhjendada.

36 Nike väidab, et Üldkohtu menetluses ei vaielnud ühtlustamisamet vastu asjaolule, et vaidlusaluses otsuses käsitatakse kaebuse vastuvõetamatuse alusena määruse nr 40/94 artiklis 58 ette nähtud tingimuste täitmata jätmist, ega asjaolule, et ühtlustamisameti esimene apellatsioonikoda ei andnud Nike'ile võimalust selle vastuvõetamatuse põhjenduse suhtes oma seisukohta väljendada. Nike järeldab sellest, et vaidlustatud kohtuotsus on seetõttu määruse artiklis 73 nimetatud kaitseõiguste rikkumise osas liidu õigusega kooskõlas.

37 Lisaks peab määruse nr 40/94 artikli 58 kohaldamine Nike'i hinnangul olema kokkusobiv selle määruse muude sätetega ja määruse nr 2868/95 sätetega ning eelkõige sellega, kuidas tuleb aru saada mõistest „pool" vastulausemenetluses. Ühtlustamisameti tõlgendus määruse nr 40/94 artiklis 58 esinevale sõnale „pool" ajab segi „poole" ja varasema õiguse „omaniku" seisundi, jättes selle määruse sätetes kasutatud erineva terminoloogia tähelepanuta. Sõna „pool" kasutamine artiklis 58 tähendab, et kõnealuse määruse kohaselt on lubatud „omaniku" seisundit tõendada tagantjärele tähtaja jooksul. Nii väidab Nike, et omandajal on käesoleval juhul õigus vaidlustada otsus, millega lõpetati vastulausemenetlus.

38 Teises väites, mis puudutab ühtlustamisameti suuniste ja määruse nr 2868/95 eeskirja 49 lõike 1 rikkumist, on ühtlustamisamet seisukohal, et vaidlustatud kohtuotsuses on rikutud õigusnormi, kuna selles on kõnealuse määruse eeskirja 50 lõike 1 alusel järeldatud, et ühtlustamisameti apellatsioonikojad on kohustatud kohaldama ühtlustamisameti suuniseid.

39 Ühtlustamisameti väitel on need suunised ühtlustamisameti teenistujatele mõeldud juhtnöörid, mis on kontrollijate ja ühtlustamisameti erinevate osakondade tehtavate otsuste aluseks, kuid mida ei saa olla kohustatud kohaldama ühtlustamisameti apellatsioonikojad, kes kontrollivad eelkõige nende osakondade otsuste vastavust määruste nr 40/94 ja nr 2868/95 sätetele.

40 Pealegi võetakse ühtlustamisameti apellatsioonikodade otsused vastu piiratud pädevust, mitte kaalutlusõigust teostades. Seega tuleb nende otsuste õiguspärasust hinnata üksnes määruste nr 40/94 ja nr 2868/95 alusel, nii nagu neid on tõlgendanud liidu kohtud, mitte ühtlustamisameti varasema praktika põhjal.

41 Selles kontekstis on vaidlustatud kohtuotsuses määruse nr 2868/95 eeskirja 50 lõikele 1 tehtud viide eriti ekslik, kuna esiteks on selles eeskirjas konkreetselt märgitud, et seda kohaldatakse, „kui ei ole sätestatud teisiti", samas kui selle määruse eeskiri 49 on just niisugune norm, milles on sätestatud teisiti. Teiseks saavad lõikes 1 viidatud sätted olla üksnes õigusaktid, eelkõige määrused nr 40/94 ja nr 2868/95, mitte ühtlustamisameti talitustele mõeldud haldusjuhendid.

42 Nike leiab seevastu, et kuigi ühtlustamisametit piirab seaduslikkuse põhimõtte järgimise kohustus, on see amet tunnistanud ja kinnitanud, et „ühtse kohaldamise kohustus" väljendub eelkõige suuremal või vähemal määral siduvate sisesuuniste vastuvõtmises. Sellest tulenevalt peaks ta määruste nr 40/94 ja nr 2868/95 asjakohaseid sätteid kohaldama kooskõlas ühtlustamisameti suunistega. Vaidlustatud

kohtuotsuses tehtud viide ühtlustamisameti apellatsioonikodade kohustusele neid suuniseid kohaldada ei ole seega käsitatav õigusnormi rikkumisena. Nimelt, kui puudub erinorm, peavad apellatsioonikojad kohaldama määruse nr 2868/95 eeskirja 31 lõiget 6 viisil, mis on ette nähtud kõnealustes suunistes.

43 Lõpuks väidab Nike, et ühtlustamisameti apellatsioonikojad võivad lisaks asjaoludele, millele pooled on sõnaselgelt tuginenud, arvesse võtta ka üldteada fakte. Kuigi määruse nr 40/94 artikli 74 lõikest 1 tuleneb, et pooltevahelises menetluses on pooled kohustatud oma väiteid piisavalt tõendama, ei vabasta see artikkel siiski ühtlustamisameti esimest apellatsioonikoda tema kohustusest kontrollida viidatud varasema õiguse loovutamise akti, mis on esitatud tõendina selle kohta, et Nike on kõnealuse õiguse omanik, ning seda enam arvestades vastulause aluseks oleva kaubamärgi päritolu ja omaniku seisundi üldtuntust.

Euroopa Kohtu hinnang

44 Esimese väite esimeses osas ning teises väites väljendab ühtlustamisamet seisukohta, et Üldkohus rikkus määruse nr 40/94 artiklit 58 ja määruse nr 2868/95 eeskirja 49, kui ta jättis nende sätete kohaldatavuse tähelepanuta ja kui ta kohustas ühtlustamisameti esimest apellatsioonikoda kohaldama *mutatis mutandis* ühtlustamisameti suuniseid hinnangu andmisel sellele, kas ühtlustamisameti vastulausete osakonna otsuse peale kaebuse esitanud isikul on kaebeõigus. Üldkohus otsustas, et apellatsioonikoda oleks pidanud Nike'ile andma täiendava tähtaja oma seisukoha või täiendavate tõendite esitamiseks selle varasema õiguse ülemineku kohta, millele ta tugines oma kaebeõiguse tõendamisel.

45 Mis puudutab ühtlustamisameti vastulausete osakonna otsuse peale esitatud kaebuse vastuvõetavust, siis on määruse nr 40/94 artikli 58 esimeses lauses ette nähtud, et kaebuse võib esitada menetluspool, kelle kahjuks otsus tehti.

46 Selle määruse artiklis 59 on sätestatud, et kaebus tuleb ühtlustamisametile esitada kirjalikult kahe kuu jooksul alates otsuse teatavaks tegemisest ning et nelja kuu jooksul alates otsuse teatavaks tegemisest tuleb esitada kirjalik selgitus edasikaebuse aluste kohta.

47 Määruse nr 2868/95 eeskirja 49 lõigetes 1 ja 2, mis sisaldavad eelkõige kõnealuste artiklite 58 ja 59 kohaldamise korda, on sätestatud kaebuse vastuvõetavuse hindamist reguleerivad erinormid.

48 Selles suhtes on määruse nr 2868/95 eeskirja 49 lõikes 1 kaebuse vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata jätmise ja puuduste kõrvaldamise korra kohta juhul, kui esineb eelkõige samades artiklites ette nähtud tingimuste täitmata jätmisega seotud vastuvõetamatuse alus, sätestatud, et kui kaebus ei vasta muu hulgas määruse nr 40/94 artikli 58 nõuetele, jätab apellatsioonikoda selle vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata, kui kõiki tuvastatud puudusi ei kõrvaldata enne selle määruse artiklis 59 määratud tähtaja möödumist.

49 Artiklis 59 on aga ette nähtud kaks erinevat tähtaega, nagu on mainitud käesoleva kohtuotsuse punktis 46. Selleks et näha ette tegelik võimalus eeskirja 49 lõikes 1 nimetatud puuduste kõrvaldamiseks, tuleb arvesse võtta neljakuulist tähtaega, mis hakkab kulgema vaidlustatud otsuse teatavaks tegemisest.

50 Mitte ainult kõnealune lõige 1 ei anna selle sõnastuse kohaselt ühtlustamisametile võimalust määrata kaebuse esitanud isikule täiendav tähtaeg kaebeõiguse tõendamisega seotud puuduse kõrvaldamiseks, vaid sama eeskirja 49 lõige 2 lisaks välistab niisuguse võimaluse.

51 Viimati mainitud lõikes on nimelt sätestatud, et kui apellatsioonikoda leiab, et kaebus ei vasta määruse nr 40/94 või määruse nr 2868/95 eeskirjade muudele sätetele, eelkõige selle määruse eeskirja 48 lõike 1 punktidele a ja b, teatab ta sellest kaebuse esitajale ja teeb talle ettepaneku kõrvaldada täheldatud puudused määratava tähtaja jooksul. Kui puudusi õigeks ajaks ei kõrvaldata, jätab apellatsioonikoda kaebuse vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata.

52 Määruse nr 2868/95 eeskirja 49 lõikes 2 esinevast viitest „muudele sätetele" ilmneb selgelt, et ühtlustamisameti apellatsioonikoda ei või anda täiendavat tähtaega puuduse korral, mis on seotud selle eeskirja lõikes 1 sõnaselgelt nimetatud sätete, eelkõige määruse nr 40/94 artikli 58 järgimata jätmisega.

53 Täiendava tähtaja andmise võimatus ei kahjusta õigust olla ära kuulatud, mis on ette nähtud määruse nr 40/94 artiklis 73, mille kohaselt ühtlustamisameti otsuste aluseks võivad olla üksnes põhjused, mille kohta huvitatud isikutel on olnud võimalik esitada oma seisukoht. See õigus ei tähenda nimelt, et enne lõpliku seisukoha võtmist poole esitatud tõendite hinnangu kohta on ühtlustamisameti apellatsioonikoda kohustatud pakkuma sellele poolele uue võimaluse nende tõendite kohta oma arvamust avaldada (vt selle kohta 4. märtsi 2010. aasta otsus kohtuasjas C-193/09 P: Kaul *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet, punktid 58 ja 66).

54 Sellest järeldub, et ühtlustamisameti apellatsioonikojale kaebuse esitanud isik peab tõendama oma kaebeõigust määruse nr 40/94 artiklis 59 ette nähtud neljakuulise tähtaja jooksul, kuna vastasel juhul on kaebus vastuvõetamatu. Kõnealusel isikul on õigus omal algatusel kõrvaldada võimalik vastuvõetamatuse alus sama tähtaja jooksul.

55 Seega, kui vastulause aluseks olev tähis on loovutatud, ilma et seda loovutamist oleks saanud ühtlustamisameti vastulausete osakonna menetluses arvesse võtta, on omandaja kohustus esitada oma kaebeõiguse tõendamiseks määruse nr 40/94 artiklis 59 ette nähtud neljakuulise tähtaja jooksul ühtlustamisameti apellatsioonikojale tõendid selle kohta, et ta on loovutamise teel saanud kõnealuse tähise omanikuks, vastasel juhul on tema kaebus vastuvõetamatu.

56 Sellest järeldub, et kuna käesoleval juhul jättis Üldkohus tähelepanuta määruse nr 2868/95 eeskirja 49 lõike 1 kohaldatavuse ning otsustas, et ühtlustamisameti esimene apellatsioonikoda oleks pidanud selle määruse eeskirja 50 lõike 1 kohaselt ja analoogia alusel ka kõnealuse määruse eeskirja 31 lõike 6 ja *mutatis mutandis* vastulausemenetlust käsitlevate ühtlustamisameti suuniste selle punkti kohaselt, millele on viidatud käesoleva kohtuotsuse punktis 17, andma Nike'ile võimaluse oma seisukoha või täiendavate tõendite esitamiseks selle varasema õiguse ülemineku kohta, millele ta tugines oma kaebeõiguse tõendamisel, rikkus Üldkohus määruse nr 40/94 artiklit 58 ja määruse nr 2868/95 eeskirja 49 lõikeid 1 ja 2.

57 Mis puudutab asjaolu, et Üldkohus leidis vaidlustatud kohtuotsuses, et ühtlustamisameti apellatsioonikojad on kohustatud kohaldama ühtlustamisameti suuniseid, siis nähtub väljakujunenud kohtupraktikast, nagu märgib ühtlustamisamet, et otsused, mida apellatsioonikojad määruse nr 40/94 alusel teevad tähise ühenduse kaubamärgina registreerimise kohta, kuuluvad piiratud pädevuse, mitte kaalutlusõiguse teostamise valdkonda, mistõttu tuleb nende apellatsioonikodade otsuste õiguspärasust hinnata ainult nimetatud määruse alusel, nagu liidu kohus on seda tõlgendanud (vt selle kohta 15. septembri 2005. aasta otsus kohtuasjas C-37/03 P: BioID *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet, EKL 2005, lk I-7975, punkt 47; 12. jaanuari 2006. aasta otsus kohtuasjas C-173/04 P: Deutsche SiSi-Werke *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet, EKL 2006, lk I-551, punkt 48, ning 16. juuli 2009. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-202/08 P ja C-208/08 P: American Clothing Associates *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet ja Siseturu Ühtlustamise Amet *vs.* American Clothing Associates, EKL 2009, lk I-6933, punkt 57).

58 Lisaks tuleb tõdeda, et käesoleval juhul on ühtlustamisameti esimese apellatsioonikoja poolt määruse nr 2868/95 eeskirja 49 lõike 1 kohaldamine kooskõlas selle määruse eeskirja 50 lõike 1 esimese lõiguga, mille alusel kohaldatakse kaebemenetlusele *mutatis mutandis* sätteid, mis kehtivad menetluste

puhul osakonnas, kelle otsuse peale kaevatakse, kui ei ole sätestatud teisiti. Sama määruse eeskiri 49 on nimelt just niisugune norm, milles on sätestatud teisiti, kuna selle konkreetne eesmärk on reguleerida puuduste kõrvaldamise korda juhul, kui esineb vastuvõetamatuse alus, mis on seotud ühtlustamisameti apellatsioonikoja menetluse pooleks olemise tõendamisega kaebuse esitamisel. Seetõttu on välistatud, et kohaldatakse *mutatis mutandis* muid sätteid – nagu kõnealuse määruse eeskirja 31 lõige 6 –, mis kehtivad menetluste suhtes osakonnas, kelle otsuse peale kaevatakse.

59 Neil asjaoludel tuleb esimese väite esimest osa ja teist väidet pidada põhjendatuks, ilma et oleks vaja analüüsida esimese väite teist osa.

60 Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 61 esimese lõigu teise lause kohaselt võib viimati nimetatu Üldkohtu otsuse tühistamise korral suunata asja tagasi Üldkohtusse otsustamiseks. Käesolevas asjas tuleneb eespool esitatust, et vaidlustatud kohtuotsus tuleb tühistada osas, milles Üldkohus leidis määruse nr 40/94 artiklit 58 ja määruse nr 2868/95 eeskirja 49 rikkudes, et ühtlustamisameti esimene apellatsioonikoda rikkus vaidlusaluses otsuses määruse nr 2868/95 eeskirja 31 lõiget 6 ja eeskirja 50 lõiget 1, kui ta tunnistas Nike'i esitatud kaebuse vastuvõetamatuks. Arvestades, et Üldkohus ei analüüsinud Nike'i neljandat väidet, mis puudutas viidatud varasema õiguse loovutamise akti hindamisel tehtud viga, tuleb asi suunata tagasi Üldkohtusse ning teha otsus kohtukulude kohta hiljem.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

1. **Tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 24. novembri 2010. aasta otsus kohtuasjas T-137/09: Nike International *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet – Muñoz Molina (R10) osas, milles Üldkohus leidis nõukogu 20. detsembri 1993. aasta määruse (EÜ) nr 40/94 ühenduse kaubamärgi kohta (muudetud nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrusega (EÜ) nr 1891/2006) artiklit 58 ja komisjoni 13. detsembri 1995. aasta määruse (EÜ) nr 2868/95, millega rakendatakse nõukogu määrus nr 40/94 (muudetud komisjoni 29. juuni 2005. aasta määrusega (EÜ) nr 1041/2005), eeskirja 49 rikkudes, et Siseturu Ühtlustamise Ameti (kaubamärgid ja tööstusdisainilahendused) esimene apellatsioonikoda rikkus oma 21. jaanuari 2009. aasta otsuses (asi R 551/2008-1) määruse nr 2868/95 (muudetud määrusega nr 1041/2005) eeskirja 31 lõiget 6 ja eeskirja 50 lõiget 1, kui ta tunnistas Nike International Ltd esitatud kaebuse vastuvõetamatuks**.

2. **Suunata asi tagasi Euroopa Liidu Üldkohtusse.**

3. **Otsustada kohtukulude kandmine edaspidi.**

Allkirjad